

Opas ilmoitusmenettelyn piiriin kuuluville yksityisraiteen haltijoille

Opas yksityisraiteen haltijoille

Antopäivä: 7.2.2018	Voimaantulopäivä: 7.2.2018	Voimassa: Toistaiseksi
------------------------	-------------------------------	---------------------------

Lainsäädäntö, johon ohje perustuu:
Raideliikennelaki 1302/2018
Määräys yksityisraiteiden hallinnasta TRAFI/261884/03.04.02.00/2018

Muutostiedot:
Versio 1, uusi ohje

Tätä opasta päivitetään sitä mukaa kuin päivitystarpeita ilmenee.

Sisällysluettelo

1	Oppaan tarkoitus	4
2	Keskeisiä käsitteitä.....	5
3	Yksityisraiteen hallinnasta ilmoittaminen	6
4	Turvallisuuden hallintajärjestelmän kuvaus	8
a)	Toiminnan laadun ja laajuuden kuvaus	8
b)	Organisaation ja vastuunjaon kuvaus.....	9
c)	Rataverkon käytettävyys ja rataverkon ja kalustoyksiköiden kunnossapito	10
d)	Siirtotyö ja liikennöinti	11
e)	Omavalvonta	12
f)	Riskien hallinta	13
5	Yksityisraiteen haltijan turvallisuuskertomus.....	14
Liite 1	Yksityisraiteen kunnossapitosuunnitelma (malli)	
Liite 2	Liikenteen hallintamenettelyiden ohjeistus (malli)	

1 Oppaan tarkoitus

Liikenne- ja viestintävirasto (Traficom) on laatinut tämän oppaan yksityisraiteiden haltijoille, jotta Raideliikennelain (1302/2018) mahdollistama siirtyminen EU-sääntelyn edellyttämästä turvallisuuslupamenettelystä ilmoitusmenettelyyn olisi toimijalle mahdollisimman sujuvaa.

Opas antaa ohjeita ja vinkkejä siihen, miten ilmoitus yksityisraiteiden hallinnasta tehdään ja mitä dokumentteja ilmoituslomakkeen lisäksi yksityisraiteen haltijan tulee ilmoitukseensa liittää.

Tätä ohjetta sovelletaan raideliikennelain 5 luvun mukaisen ilmoitusmenettely piiriin kuuluvien yksityisraiteiden turvallisuuden hallintamenettelyiden toteuttamisessa. ilmoitusmenettelyyn piiriin kuuluvat yksityisraiteet lukuun ottamatta merisatamaraiteiden haltijoita ja VR-Yhtymä Oy:n raiteita.

2 Keskeisiä käsitteitä

Yksityisraiteen haltija	Tässä ohjeessa Yksityisraiteen haltijalla tarkoitetaan niitä yksityisraiteen haltijoilta, jotka kuuluvat raideliikennelain mukaisen ilmoitusmenettelyn piiriin. Näitä ovat muut yksityisraiteen haltijat kuin merisatamaraiteiden haltijoita ja VR-Yhtymä Oy:tä.
Ilmoitusmenettely	Yksityisraiteen haltijoille suunnattu kevennetty toimintamalli rautatieturvallisuuden varmistamiseksi, joka astui voimaan 1.1.2019
Turvallisuuden hallintajärjestelmä	Kirjallinen kuvaus siitä, miten hallinnoitavan radan turvallinen liikennöinti ja kunnossapito varmistetaan.
Omavalvonta	Omavalvonnalla tarkoitetaan toimijan itsensä suorittamaa laadun tarkkailua ja varmistamista. Omavalvonnan tavoitteena on ehkäistä ennalta virheitä ja ongelmia ennen kuin ne pääsevät tapahtumaan. Omavalvonta on osa riskienhallintaa, sillä itse suoritettu tarkistus mahdollistaa tunnistamaan ajoissa esimerkiksi työprosessin kehittämistä tai muutostarpeita.
Liikennöinti	Liikennöinnillä tarkoitetaan junaliikennöintiä tai vaihtotyötä. Ilmoitusmenettelyn piirissä olevilla raiteilla tapahtuva liikennöinti on vaihtotyötä
Merisatamien raiteet	Merisatamien raiteilla tarkoitetaan niitä rataverkkoja, joilla on raiteistorajapinta valtion rataverkkoon ja lisäksi raiteistorajapinta myös satama-alueen toiseen yksityisraiteen haltijaan.
Vaihtotyö	Vaihtotyöllä tarkoitetaan rautatiekaluston junaliikennettä tukevaa siirtelyä ja junien kokoonpano sekä rautatieliikenteen harjoittajien toimesta tapahtuvaa vaunujen toimittamista asiakkaiden tarpeiden mukaisesti.
Siirtotyö	Kaluston siirtotyöllä tarkoitetaan vaunujen kuormaus- ja purkaustoimintoihin, rautatiekaluston kunnossapitoon tai tuotantoprosessiin liittyvää liikennöinniltä suljetulla alueella tapahtuvaa kaluston siirtotyötä.
Liikenteen hallintamenettelyt	Liikenteen hallintamenettelyillä tarkoitetaan niitä ohjeistuksia ja kuvauksia, joiden avulla varmistetaan liikennöinnin turvallisuus erityisesti siirto- tai vaihtotyötä tehtäessä.

3 Yksityisraiteen hallinnasta ilmoittaminen

Ohessa alla on kuvattu lyhyesti ilmoitusmenettelyn vaiheet. Tästä oppaasta jäljempänä löytyvät tarkemmat kuvaukset lomakkeen täytöstä ja tarvittavien liitteiden sisällöstä.

Huomioithan, että kun teet ilmoitusta ensimmäistä kertaa, on se tehtävä viimeistään kuusi kuukautta ennen toiminnan aloittamista.

HAKIJA TEKEE

1. Hae lomake

Yksityisraiteen hallinnasta ilmoittamiseen käytetään Traficomien verkkosivuilla julkaistavaa lomaketta. Lomake on haettavissa osoitteesta <https://www.traficom.fi/fi/liikenne/raideliikenne>.

Pyydettyessä Traficom voi myös lähettää lomakkeen hakijalle sähköpostitse.

2. Täytä lomake

Lomakkeella ilmoitetaan yleiset tiedot yksityisraiteesta ja toimijan perustiedot.

3. Liitä liitteet

Liitä lomakkeeseen mukaan vähintään seuraavat asiakirjakokonaisuudet:

- Turvallisuuden hallintajärjestelmän kuvaus
- Lisäksi ilmoitukseen tulee liittää seuraavat dokumentit
 - Kunnossapitosuunnitelma
 - Liikenteen hallintamenettelyiden ohjeistus
 - Omavalvontasuunnitelma

4. Ilmoita myös siirtotyö

Mikäli suoritat yksityisraiteella raideliikennelain 32 § mukaista kaluston siirtotyötä, ilmoita tiedot käytettävästä liikkuvasta kalustosta ja niiden huoltomenettelyistä sekä selvitys vastuuvakuutuksesta.

5. Lähetä

Lähetä ilmoitus ja liitteet sähköpostitse osoitteisiin kirjaamo@traficom.fi ja raideliikenne@traficom.fi. Voit halutessasi lähettää ilmoitusmateriaalin myös turvasähköpostina tai postitse. Ohjeet turvasähköpostin lähettämiseksi löydät Traficomien nettisivuilta.

TRAFICOM TEKEE

6. Ilmoituksen tarkastus

Saatuamme ilmoituksesi yksityisraiteen hallinnasta, tarkastamme sen ja siihen liittyvät asiakirjat noin kahden kuukauden kuluessa ilmoituksen saapumisesta.

7. Vastaus ilmoitukseen

Ilmoitamme tarkastuksen jälkeen sinulle, onko ilmoituksen dokumentaatio ollut kattava ja oikeellinen vai tarvitseeko sitä mahdollisesti täydentää tai korjata.

8. Asiakastietojen käsittely

Käytämme ilmoituksesta saatavia tietoja yksityisraiteen haltijoiden luettelointiin, jonka avulla tiedotamme yksityisraiteen haltijuuteen liittyvistä asioista. Tietoja ei käytetä muihin tarkoituksiin.

HAKIJA TEKEE

9. Ilmoita muutokset

Mikäli hallinnoimassasi raiteistossa tai sen toiminnassa tapahtuu muutoksia, tulee sinun yksityisraiteen haltijana käyttää ilmoituslomaketta myös muutosten ilmoittamiseen.

Muista, että ilmoitus on tehtävä myös toiminnan lopettamisesta. Ilmoittaminen lopettamisesta tapahtuu vapaamuotoisella ilmoituksella.

10. Uudista ilmoitus

Huolehdi itse ilmoituksen uudistamisesta. Ilmoitus on uusittava vähintään kolmen vuoden välein ja uusintailmoitus on tehtävä uusimisvuonna viimeistään 31. päivään toukokuuta mennessä.

4 Turvallisuuden hallintajärjestelmän kuvaus

Yksityisraiteen haltijana sinun tulee laatia kirjallinen kuvaus, kuinka varmistat hallinnoimiesi raiteiden turvallisuuden. Jos hallinnassasi on toiminnallisesti useita erillisiä raiteistoja, tulee sinun tehdä näille kaikille oma ilmoitus. Tällä varmistamme sen, että kutakin raidetta tarkastellaan huomioiden juuri kyseisen kohteen toimintaympäristö ja siihen vaikuttavat turvallisuustekijät.

Turvallisuuden hallintajärjestelmässä on esitettävä vähintään seuraavat asiat.

a) Toiminnan laadun ja laajuuden kuvaus

Määräys

Turvallisuuden hallintajärjestelmässä on esitettävä yksityisraiteen haltijan toiminnan laatu kuvaamalla raiteen käyttötarkoitus sekä toiminnan laajuus kuvaamalla raiteistokaavio ja toiminnan volyymi. Turvallisuuden hallintajärjestelmässä on kerrottava, kuljetetaanko raiteistolla vaarallisia aineita. Jos kuljetetaan, turvallisuudenhallintajärjestelmässä on esitettävä selvitys kuljetettavien aineiden määrästä ja laadusta sekä siitä, miten yksityisraiteen haltija varmistaa vaarallisten aineiden kuljetusten turvallisuuden. Turvallisuuden hallintajärjestelmässä on nimettävä ne rataverkot, joille sen raiteistoilla on liittymä ja kuvattava menettelyt, joita rataverkkojen haltijat ovat sopineet liittymissä noudatettavaksi toiminnan turvallisuuden varmistamiseksi.

Kerro tässä raiteiden käyttötarkoitus eli mitä raiteilla kuljetetaan ja kuinka paljon. Ilmoita myös kuljettamasi VAK-kuljetukset.

Kuuaile myös, miten liikennöinti ja vaunujen käsittely tapahtuu ja kenen toimesta.

Kuvaa myös tässä kohdin lyhyesti tunnistamasi keskeiset rautatietoimintaan liittyvät riskit.

b) Organisaation ja vastuunjaon kuvaus

Määräys

Turvallisuuden hallintajärjestelmässä on kuvattava yksityisraiteen haltijan organisaatio sekä vastuunjako. Turvallisuuden hallintajärjestelmässä on asetettava laadulliset ja määrälliset turvallisuustavoitteet sekä suunnitelma niiden saavuttamiseksi ja seuraamiseksi sekä kuvattava keinot turvallisuutta koskevien tietojen hallintaan ja välittämiseen. Turvallisuuden hallintajärjestelmässä on kuvattava rautatieturvallisuuteen vaikuttavat tehtävät ja niiden toimivalta sekä vastuut. Lisäksi siinä on esitettävä menettelyt sen varmistamiseksi, että rautatieturvallisuuteen liittyviä tehtäviä suorittaa vain yksityisraiteen haltijan määrittämän kelpoisuuden omaava henkilöstö. Kuvauksessa on esitettävä myös se, miten tehtäviin perehdytään ja miten osaamista ylläpidetään. Tarvittaessa turvallisuuden hallintajärjestelmään on sisällytettävä myös alihankintaa ja palveluntuottajia koskevat vastuut ja menettelyt.

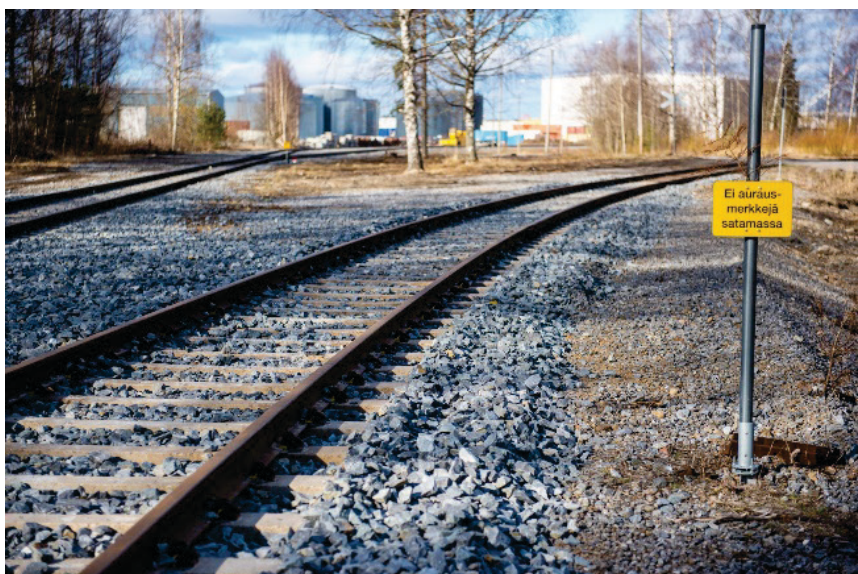
Keskeistä tässä on kuvata se, kenellä on kokonaisvastuu yksityisraiteen hallinnasta ja miten vastuita on jaettu eri toimintojen osalta esimerkiksi kunnossapidon ja liikenteen hallinnan osalta.

Kerro, miten vastuuhenkilöiden pätevyys ja osaaminen on varmistettu ja millaista koulutusta tai osaamista heiltä vaaditaan työtehtävien suorittamiseen.

Kuvaa, myös missä tehtävissä käytät mahdollisia ulkopuolisia palveluntuottajia ja alihankkijoita sekä menettelyt, miten vastuunjaosta heidän kanssaan on sovittu. Kuvaa nämä vastuunjaot periaatetasolla esimerkiksi kertomalla, miten turvallisuuteen vaikuttavat asiat ovat huomioitu palvelusopimuksissa.

Keskeistä on myös kuvata eri toimijoiden välinen tiedonvaihto raideliikenteen turvallisuuteen liittyvissä asioiden osalta, esim. millaisia tapaamisia, kokouksia, viestintätapoja sinulla on eri toimijoiden välillä käytössä.

Kuvaa myös millaisia turvallisuustavoitteita on asetettu ja miten tavoitteiden toteutumista seurataan sekä mitkä asiat ohjaavat turvallisuustavoitteiden uudelleen määrittelyä.

c) Rataverkon käytettävyys ja rataverkon ja kalustoyksiköiden kunnossapito

Määräys

Turvallisuuden hallintajärjestelmässä on esitettävä rataverkon ja tarvittaessa kalustoyksiköiden kunnossapitämiseksi suunnitelma,

- jolla varmistetaan, että rataverkkoa sekä tarvittaessa yksityisraiteen haltijan kalustoyksiköitä kunnossapidetään asetettujen vaatimusten mukaisesti;*
- jonka mukaisesti kerätään tietoa toimintahäiriöistä ja vioista sekä raportoidaan kunnossapitäjille, ja*
- jonka avulla tarvittaessa kehitetään kunnossapitoa*

Yksityisraiteen haltijana sinulla on vastuu kuvata hallinnoimasi raiteiston sekä liikennöitävän kalustosi kunnossapitomenettelyt. Alla on kuvattuna ne periaatteet, joiden avulla varmistat rataverkon ja käyttävien kalustoyksiköiden turvallisen käytön.

Kerro napakasti

- **kuka vastaa rataverkon tai käytettävien kalustoyksiköiden kunnossapidosta?**
- **kenen toimesta kunnossapitosuunnitelmat ja -ohjelmat laaditaan?**
- **miten kunnossapitosuunnitelman toteutumista seurataan?**
- **miten kunnossapitomenetelmiä kehitetään ja päivitetään?**

Yksityisraiteen haltijana sinun on lisäksi liitettävä hakemukseen rataverkon kunnossapitosuunnitelma ja tarvittaessa käyttämäsi raideliikenteen kaluston huolto-ohjelma.

Liitteessä 1 on kuvaus siitä, mitä asioita kunnossapitosuunnitelman tulee sisältää.

TIETOLAATIKKO 1

Yksityisraiteilla käytettävälle kalustolle asetetut vaatimukset

Yksityisraiteen haltijan on haettava Traficomilta kalustolleen käyttöönottolupaa ennen kuin sitä voidaan käyttää raideliikennelain 32 §:n mukaisessa kaluston siirtotyössä, mikäli siirtotyö ulottuu yksityisraiteen ulkopuolelle.

Jos käytät kalustoyksikköä vain oman yksityisraiteen alueella, ei kalustollasi tarvitse olla erillistä käyttöönottolupaa. Tällöin tulee kuitenkin huomioida, ettei kalustoa voi siirtää edes huoltoon rautatieyhteyksiä käyttäen.

Yksityisraiteen haltijana sinun tulee toimittaa tieto yksityisraiteella käytettävästä kalustosta Traficomille antaessaan ilmoitusta yksityisraiteen haltijuudesta.

Yksityisraiteen haltijan tulee laatia kaluston käyttö ja huolto-ohjelma niissäkin tapauksissa, jolloin kalustolta ei edellytetä käyttöönottolupaa.

d) Siirtotyö ja liikennöinti

Määräys

Jos yksityisraiteen haltija tekee tai teettää siirtotyötä, sen turvallisuuden hallintajärjestelmässä on kuvattava menettelyt, joilla varmistetaan siirtotyön turvallisuus. Jos rautatieliikenteen harjoittajat liikennöivät yksityisraiteen haltijan raiteistolla, turvallisuuden hallintajärjestelmässä on kuvattava menettelyt yksityisraiteen haltijan raiteistolle pääsulle sekä menettelyt, joita siellä liikenteen hallinnassa, liikennöinnissä ja raiteistolla tehtävän työn turvaamisessa on noudatettava. Lisäksi turvallisuuden hallintajärjestelmässä on kuvattava hätä- ja poikkeustilannemenettelyt sekä niihin liittyvät yhteistyömenettelyt raiteistoonsa liittyvien rautatiejärjestelmän toimijoiden kanssa. Yksityisraiteen haltijan on saatettava menettelyt raiteistoaan käyttävän rautatieliikenteen harjoittajan ja raiteiston kunnossapitäjän saataville.

Kuvaa tässä ne käytännön toimintatavat, joilla siirtotyön tekeminen varmistetaan. Kuvaa tässä myös millaisia poikkeus- ja hätätilanneohjeita työtä ohjaa ja miten vaihdatte tietoja ja kommunikointe muiden rautatiejärjestelmäänne liittyvien toimijoiden kanssa.

TIETOLAATIKKO 2

Kaluston siirtotyö (Raideliikennelaki 32§)

Mikäli yksityisraiteen haltijana teet tai teetät raideliikennelain 32 § mukaista siirtotyötä, on sinun silloin kuvattava myös ne menettelyt, joilla varmistat siirtotyön turvallisuuden.

Yksityisraiteen haltijana sinun tulisi kertoa kirjallisesti ne tavat, joilla varmistetaan siirtotyön turvallisen suorittaminen, esimerkiksi kuvaamalla, millaisilla toimenpiteillä estetään liikennöinti siirtotyöhön käytettävälle alueelle siirtotyön ollessa käynnissä. Siirtotyöalueelle suuntautuvan liikennöinnin estämisessä voi hyödyntää esimerkiksi vaihteita, radan turvalaitteita tai rautatieporttia.

Kaluston siirtotyön suorittamiseen voidaan käyttää kiskoilla liikkuvaa kalustoa, erityistä siirtolaitetta tai muuta kaluston käytöstä vastaavan rautatieyhteyden hyväksymää laitetta.

Myös lupa- ja ilmoitusmenettelyyn perustuva suojausmenettely on mahdollinen. Toimintaan liittyvien riskien hallinta on tärkeää suojausmenettelystä päätettäessä.

Lähtökohtaisesti kaluston siirtotyö tapahtuu yksityisraiteen haltijan omalla rataverkolla. Siirtotyö voi kuitenkin ulottua toisen ilmoitusmenettelyyn kuuluvan yksityisraiteen tai valtion rataverkon alueelle. Tällöin jokaisen yksityisraiteen haltijan tai valtion rataverkon haltijan on kuvattava turvausmenettelyt oman turvallisuusjohtamisjärjestelmänsä puitteissa. Siirtotyötä suorittavien henkilöiden ohjeistaminen ja kouluttaminen ovat tällöinkin sen yksityisraiteen haltijan vastuulla, kenen tarpeita varten siirtotyötä suoritetaan.

Liikennöinti (vaihtotyö)

Ilmoitusmenettelyn piiriin kuuluvalla raiteistolla liikennöinti tapahtuu vaihtotyönä, koska edellytyksiä junaliikenteen suorittamiseen ei käytännössä ole. Myös yksityisraiteilla tapahtuvan liikennöinnin edellytyksenä on Traficomien myöntämä turvallisuustodistus,

Vaihtotyö voi olla joko ”perinteistä” vaihtotyötä tai pienimuotoisesta kuljettajatoiminnasta annettujen säädösten mukaista liikennöintiä. Keskeinen ero ”perinteisellä” vaihtotyöllä ja pienimuotoisessa kuljettajatoiminnassa on se, että pienimuotoista kuljettajatoimintaa suorittavalla henkilöllä ei tarvitse olla veturinkuljettajan lupakirjaa eikä lisätodistusta. Lisäksi liikenteen turvaamisessa on erityisvaatimuksia.

Pienimuotoisen kuljettajatoiminnan toteuttamista varten on Traficom laatinut erillisen ohjeen.

e) Omavalvonta

Määräys

Turvallisuuden hallintajärjestelmässä on esitettävä omavalvontasuunnitelma, jossa on määritettävä omavalvonnan kohteet ja toteuttamistavat sekä kuvata, miten omavalvonnassa kertyneitä tietoja hyödynnetään toiminnan ja turvallisuuden kehittämisessä. Turvallisuuden hallintajärjestelmässä on lisäksi esitettävä menettelyt sen varmistamiseksi, että korjaavat ja ennaltaehkäisevät toimenpiteet toteutetaan tapauksissa, joissa turvallisuuden hallintajärjestelmän vaatimuksia ei ole noudatettu.

Yksityisraiteen haltijalla on aina vastuu toiminnan turvallisuudesta hallinnoimallaan raiteistolla.

Omavalvonnan tulee perustua tunnistettujen merkittävimpiin riskeihin ja niiden hallintaan. Tämän vuoksi tulee toimijan luoda itselleen omavalvontastrategia sekä omavalvontasuunnitelma riskiperusteisesti.

Voit tarkastella omavalvontastrategiaa seuraavien kysymysten avulla:

- **Miten omavalvonnan kohteet valitaan ja kenen toimesta?**
- **Miten omavalvonta suoritetaan (ml. mittarit)?**
- **Kenellä on vastuu omavalvonnan suorittamisesta?**
- **Miten omavalvonnan raportointi tapahtuu?**
- **Miten toimitaan, jos omavalvonnassa havaitaan virheellisiä menettelyitä tai laiminlyöntejä?**
- **Miten omavalvonnan tuloksia hyödynnetään toiminnan kehittämisessä?**
- **Kuinka usein omavalvontasuunnitelmaa tarkastellaan?**

Omavalvonnasta tulee tehdä omavalvontastrategiaan perustuva omavalvontasuunnitelma, joka tulee liittää osaksi yksityisraiteen haltijuudesta tehtävää ilmoitusta. Omavalvontasuunnitelmassa tulee ilmetä omavalvonnan tarkastuskohteet ja aikataulutus määrittelemälläsi tarkastelujaksolla. Omavalvonnan tulokset on myös raportoitava vuosittain Traficomille osana turvallisuuskertomusta.

TIETOLAATIKKO 3

Omavalvonta on riskienhallintaa

Omavalvonta on osa toimijan omaa järjestelmää, jolla toimija pyrkii hallitsemaan toimintansa riskit. Omavalvonnassa toimija itse valvoo tuotteensa laadun ja turvallisuuden asianmukaisuutta. Omavalvonta on siis toimijan omaa toimintaa, jolla se valvoo omaa työprosessia ja varmistaa työprosessin tai valmistettavan lopputuotteen vaatimustenmukaisuuden. Omavalvonta on tarkastusmekanismi, jolla varmistetaan toiminnan laadukkuus ja ohjataan työprosessin kehittämistä ja osoitetaan mahdolliset muutostarpeet.

Omavalvonnalla on tarkoitus ehkäistä virheitä ja ongelmia ennen kuin ne pääsevät tapahtumaan.

f) Riskien hallinta

Määräys

Turvallisuuden hallintajärjestelmässä on kuvattava, miten yksityisraiteen haltija varmistaa sen hallitsemansa rataverkon toimintaan kuuluvien keskeisten riskien hallinnan tarvittaessa vaarallisten aineiden kuljetukset huomioiden ja miten muutostilanteisiin liittyvät riskin hallinnoidaan. Turvallisuuden hallintajärjestelmässä on lisäksi esitettävä, miten yksityisraiteen haltija tekee riskienhallintayhteistyötä raiteistoonsa liittyvien rautatiejärjestelmässä toimivien kanssa. Turvallisuuden hallintajärjestelmässä on kuvattava, miten yksityisraiteen haltija kirjaa ja analysoi toiminnassaan tapahtuvat rautatiejärjestelmän onnettomuudet ja vaaratilanteet, ilmoittaa niistä Liikenne- ja viestintävirastolle ja suorittaa korjaavat toimenpiteet.

Kuvaa tässä kohdin millaisia keinoja teillä on riskien tunnistamiseksi ja hallitsemiseksi.

Jos käytössänne on laatu- tai turvallisuudenhallintajärjestelmiä, kuvaa tässä se, miten huomioitte tämän puitteissa rautatiejärjestelmän riskejä.

Kerro myös millaisia yhteistyömuotoja, tapaamisia, kokouksia, muiden toimijoiden kanssa on sekä millaiset menettelyt teillä on käytössä poikkeamien ilmoittamiseen, analysointiin ja korjaavien toimenpiteiden seuraan.

TIETOLAATIKKO 4

Riskienhallinta

Riskiperusteinen ajattelu on olennainen osa toimijan toimintaa ja turvallisuusjohtamisjärjestelmää. Riskienhallinnan tulee vaikuttaa läpi organisaation ja sen tulee olla olennainen osa toimijan päätöksentekoa. Riskienhallinnalla pyritään vaikuttamaan toiminnassa vaikuttaviin epävarmuuksiin ottamalla käyttöön ehkäiseviä hallintatoimenpiteitä, joilla vähennetään haitallisia vaikutuksia. Riskienhallinta ei tarkoita sitä, että keskityttäisiin pelkäämään haittoihin vaan riskienhallinta auttaa organisaatiota hyödyntämään mahdollisimman hyvin myös liiketoimintaan liittyvät mahdollisuudet, kun niitä ilmenee.

5 Yksityisraiteen haltijan turvallisuuskertomus

Yksityisraiteen haltijana sinun tulee laatia ja toimittaa turvallisuuskertomus Liikenne- ja viestintävirastolle vuosittain 31. päivään toukokuuta mennessä. Turvallisuuskertomukseen on kerättävä tiedot edellisen kalenterivuoden turvallisuuskehityksestä yksityisraiteella. Turvallisuuskertomuksesta tulee käydä ilmi:

- **Yksityisraiteen haltijan rautatietoiminnassa ja sen organisoinnissa tapahtuneet muutokset**
- **Turvallisuuden kehittyminen yksityisraiteella, mukaan lukien turvallisuustavoitteiden toteutuminen, keskeiset tapahtuneet onnettomuudet ja vaaratilanteet sekä turvallisuuden parantamiseksi tehdyt toimenpiteet**
- **Kunnossapitosuunnitelman toteuttaminen**
- **Omavalvonnan toteuttaminen ja keskeiset havainnot**
- **Riskienhallinnan toteuttaminen**

Turvallisuuskertomuksen laatiminen on hyvä tilaisuus tarkastella organisaation rautatieturvallisuustoimintaa kokonaisuutena edellisen vuoden osalta. Turvallisuuskertomuksen laajuudella ei ole merkitystä. Olennaista on, että keskeiset turvallisuuteen liittyvät asiat edellisen kalenterivuoden ajalta raportoidaan.

Toimita turvallisuuskertomus Traficomiin sähköisesti osoitteeseen kirjaamo@traficom.fi tai postitse osoitteeseen Liikenne- ja viestintävirasto, PL 320, 00059 TRAFICOM.

Kirjaajien arkistointityön helpottamiseksi viestin otsikkoon tai kirjekuoreen tulee kirjoittaa toimijan nimi ja rautateiden turvallisuuskertomus.

Liite 1 Yksityisraiteen kunnossapitosuunnitelma (malli)

Kunnossapitosuunnitelmassa tulee olla huomioituna vähintään seuraavat asiat:

- Välittömän toiminnan raja-arvot vaihteiden ja raiteiden geometriavirheiden ja yksittäisten virheiden osalta.
- Toteutettavat toimenpiteet, kun sallitut raja-arvot ylitetään
- Yksityisraiteen haltijan määrittelemät raiteistoa koskevat tekniset raja-arvot
- Käytettävät tarkastus- ja kunnossapitomenettelyt
- Kuvaus kunnossapitohenkilöstön ammatillisista pätevyyksistä
- Vaatimukset henkilökohtaisista suojalaitteista kunnossapitotöissä, mikäli ne poikkeavat tavanomaisista suojavarustevaatimuksista
- Kunnossapitotyön turvallisuuden varmistamisen menettelyt. Nämä menettelyt voi ohjeistaa yksityisraiteen haltijan liikenteenhallintaohjeistuksessa.
- Menettelyt, joilla varmistetaan, että kunnossapitosuunnitelmassa määriteltyjä käytönaikaisia raja-arvoja noudatetaan

TIETOLAATIKKO 6

Yksityisraiteen kunnossapitosuunnitelman vaatimukset

Raideliikennelaki edellyttää, että myös ilmoitusmenettelyyn kuuluvilla yksityisraiteilla sovelletaan edelleen yhteentoimivuusdirektiivien mukaisia yhteentoimivuuden teknisiä eritelmiä (YTE) lukuun ottamatta ilmoitetun laitoksen tekemää tarkastusta koskevia vaatimuksia.

Kaikki uudet ja perusparannettavat raiteistot tarvitsevat edelleen Traficomien myöntämän käyttöönottoluvan.

Tarkempia tietoja yksityisraiteen rakentamisesta ja yksityisraiteisiin tehtävien muutosten ja parannushankkeiden lupamenettelystä löytyy Traficomien verkkosivuilta.

Yksityisraiteen haltijalla tulee olla hallitsemansa raiteiston kunnossapitosuunnitelma. Kunnossapitosuunnitelma tulee laatia vastaavalla periaatteella kuin niillä raiteistoilla, jotka kuuluvat EU-sääntelyn piiriin. Kunnossapitosuunnitelman avulla voidaan varmistaa, että raiteisto pidetään käyttöönottoluvan mukaisessa kunnossa.

Yksityisraiteen haltijan tulee varmistaa, että kunnossapitosuunnitelman laatijalla on riittävä ratatekninen ammattitaito suunnitelman laatimiseksi.

Liite 2 Liikenteen hallintamenettelyiden ohjeistus (malli)

Traficom suositaa, että yksityisraiteen haltijan ohjeistus on rakenteeltaan seuraavan rakenteen mukainen:

TOIMIJA**Ohje Liikennöinnistä ja radalla tehtävän työn turvaamisesta**

1. Raiteiston ja sillä tapahtuvan toiminnan kuvaus
2. Liikennöintiin liittyvät luvanantomenettelyt
3. Liikennöintimenettelyt
4. Siirtotyön turvaaminen
5. Radalla tehtävän työn turvaaminen
6. Häätätilannemenettelyt

Liite: Raiteistokaavio